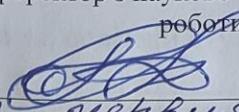

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи та розвитку

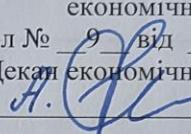

С.М. Кваша
«18» червня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні вченої ради
економічного факультету

Протокол № 9 від 15.06.2021 р

Декан економічного факультету

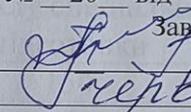

А.Д. Діброва

на засіданні кафедри організації

підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від 15.06.2021 р.

Завідувач кафедри

М.М. Ільчук
«01» червня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО АГРОБІЗНЕСУ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Гарант ОНП: Ільчук М.М.

Розробники: доцент, д.е.н. Радько В.І.

Київ 2021

1. Опис навчальної дисципліни

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО АГРОБІЗНЕСУ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Доктор філософії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Дисципліна циклу спеціальної (фахової) підготовки	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	20 год.	20 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год.
Самостійна робота	100 год.	100 год.
Кількість тижневих годин навчання: аудиторних	5 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – оволодіння теоретико-методологічними основами інноваційного розвитку міжнародного агробізнесу, вміннями забезпечувати його ефективне функціонування з урахуванням сучасних світових тенденцій та викликів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є оволодіння знаннями щодо економічної сутності та особливостей забезпечення інноваційного розвитку міжнародного агробізнесу, оцінки трендів формування попиту на сільськогосподарську продукцію на світовому ринку, врахування сучасних викликів розвитку аграрного сектору економіки.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати: теорію і практику забезпечення розвитку міжнародного агробізнесу, застосування інноваційних прийомів підвищення ефективності аграрної сфери, сучасні тенденції розвитку агробізнесу в світі.

уміти: використовувати та оцінювати наслідки застосування інструментів регулювання міжнародного агробізнесу, генерувати ідеї щодо напрямів забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств та розробляти можливості їх реалізації.

Очікувані результати навчання:

Дисципліна «Інноваційний розвиток міжнародного агробізнесу» повинна забезпечити такі результати навчання (згідно з ОНП):

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність працювати автономно.

ЗК5. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність ідентифікувати, формулювати та вирішувати актуальні наукові та прикладні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

СК4. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми та приймати науково обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

СК 5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність та викладати фахові дисципліни зі спеціальності „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”.

СК6. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК7. Здатність ідентифікувати вплив інтеграційних процесів на реалізацію аграрної політики, визначати перспективні напрями розвитку

агробізнесу, оцінюючи умови, проблеми та переваги, визначати їх вплив на практику підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Інноваційний розвиток аграрного виробництва в умовах адаптації до змін клімату. Продовольча проблема в світі. Тенденції науково-технічного прогресу в сільськогосподарському виробництві. Резерви збільшення продуктивності агропромислового виробництва. Хімізація сільського господарства. Комплексна механізація і автоматизація виробничих процесів у сільському господарстві. Тенденції в удосконаленні конструкцій машин. Біологічні резерви збільшення продовольчих ресурсів. Сучасні методи біологічного та біохімічного захисту. Нетрадиційні методи збільшення продовольчих ресурсів. Нетрадиційні методи збільшення продовольчих ресурсів. Використання космічного простору для забезпечення розвитку сільського господарства.

Тема 2. Сучасні тенденції формування попиту на продукти харчування. Організаційно-економічні передумови формування попиту. Тенденції у обсягах споживання сільськогосподарської продукції та продуктів харчування. Географічні особливості формування обсягів попиту на продукти харчування. Регіональні особливості виробництва сільськогосподарської продукції. Товарна структура імпортно-експортних операцій продуктами харчування та сільськогосподарською продукцією. Альтернативні продукти харчування. Зміни у структурі споживання продуктів харчування та їх вплив на формування обсягів попиту. Інноваційні продукти харчування та сільськогосподарська продукція.

Тема 3. Формування доданої вартості в аграрному секторі економіки. Актуальність формування доданої вартості для товаровиробника. Необхідність державного впливу на поглиблення доданої вартості сільськогосподарської продукції. Основні складові формування обсягів доданої вартості. Етапи та стадії формування доданої вартості. Соціально-економічні наслідки формування доданої вартості суб'єктами підприємництва в агробізнесі. Резерви та можливості поглиблення доданої вартості в аграрному секторі економіки.

Тема 4. Екологічні виклики для аграрного виробництва. Визначення загальних показників екологічної ефективності агробізнесу. Оцінювання системи заходів щодо підвищення екологічної ефективності та стратегії її розвитку в агробізнесі. Кліматичні зміни та їх вплив на виробництво сільськогосподарської продукції. Обмеженість використання водних та земельних ресурсів для сільськогосподарського виробництва. Забруднення води, землі та повітря, наслідки для сільськогосподарського виробництва. Зменшення продуктивності сільськогосподарських культур

внаслідок кліматичних змін. Зміна основних зон виробництва сільськогосподарської продукції. Адаптація технологічних процесів для реагування на екологічні виклики. Екологізація аграрного виробництва. Вплив державних органів на формування системи реагування агробізнесу на кліматичні зміни. Екологічні стандарти виробництва сільськогосподарської продукції.

Тема 5. Діджіталізація виробничих процесів у агробізнесі. Інноваційних розвиток технологічних процесів виробництва в агробізнесі. Механізація та автоматизація виробничих процесів. Мінімізація людського фактору при виробництві сільськогосподарської продукції та продуктів харчування. Смарт технології на різних етапах формування доданої вартості сільськогосподарської продукції. Інформаційні рішення в агробізнесі. Застосування інноваційних підходів до організації виробництва та управління агробізнесом.

Тема 6. Підвищення якості та безпечності продуктів харчування. Якість та безпечність сільськогосподарської продукції та продуктів харчування. Системи стандартизації та сертифікації, їх основні принципи та завдання. HACCP, ISO та інші міжнародні системи та підходи. Шляхи підвищення якості та забезпечення якості продуктів харчування. Підхід «Від ферми до столу», його основні складові та завдання. Актуальність прослідковування руху товару від виробника до споживача. Розвиток органічного виробництва.

Тема 7. Розвиток агробізнесу в країнах світу. Агробізнес у розвинених країнах світу. Продовольча політика США. Два основних типи агробізнесу у США: вертикальна інтеграція і контрактація. Роль кооперативів у сільському господарстві США. Умови захисту інтересів національної продовольчої безпеки США. Агропромисловий комплекс в країнах Європейського Союзу. Єдина сільськогосподарська політика ЄС. Регіоналізація торгівлі харчовими продуктами. Переорієнтація зі світового на внутрішній регіональний ринок. Особливості становлення агробізнесу у країнах Східної Європи і СНД. Економічна політика країн СНД і Східної Європи. Формування національних АПК в країнах Африки. Пошук шляхів стимулювання виробництва сільськогосподарських продуктів. Комплексні програми розвитку агробізнесу. Агропромислові комплекси у країнах Близького Сходу. Агропромисловий розвиток країн Південної та Південно-Східної Азії. «Зелена революція» у регіоні. Урбанізація сільськогосподарських земель. Зростання кількісного споживання продуктів харчування. Агробізнес у Латинській Америці. Роль ТНК у агропромисловому комплексі Латинської Америки. Іноземний латифундизм.

Тема 8. Сучасні підходи до фінансування інвестиційних проектів у аграрному секторі. Можливості залучення фінансових ресурсів для розвитку агробізнесу. Розвиток інвестиційних проектів. Проектне фінансування як елемент розвитку агробізнесу, його переваги та недоліки. Банківські організації та фінансові установи, їхні можливості для суб'єктів підприємництва в аграрному секторі економіки. Міжнародні фінансові установи та донори, їх програми для агробізнесу. Оцінка потенційних інвестиційних проектів для пошуку можливості фінансування. Підходи банківських та фінансових установ до інвестиційних проектів в аграрному секторі. Пошук фінансового партнера для реалізації інвестиційного проекту.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
Тема 1. Інноваційний розвиток аграрного виробництва в умовах адаптації до змін клімату	15	2	2	11	15	2	2	11
Тема 2. Сучасні тенденції формування попиту на продукти харчування	20	2	4	14	20	2	4	14
Тема 3. Формування доданої вартості в аграрному секторі економіки	20	4	4	12	20	4	4	12
Тема 4. Екологічні виклики для аграрного виробництва	20	2	4	14	20	2	4	14
Тема 5. Діджиталізація виробничих процесів у агробізнесі	20	2	4	14	20	2	4	14
Тема 6. Підвищення якості та безпечності продуктів харчування	20	2	4	14	20	2	4	14
Тема 7. Розвиток агробізнесу в країнах світу	20	4	4	12	20	4	4	12
Тема 8. Сучасні підходи до фінансування інвестиційних проектів у аграрному секторі	15	2	4	9	15	2	4	9
Усього годин	150	20	30	100	150	20	30	100

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інноваційний розвиток аграрного виробництва в умовах адаптації до змін клімату	2
2.	Сучасні тенденції формування попиту на продукти харчування	4
3.	Формування доданої вартості в аграрному секторі економіки	4
4.	Екологічні виклики для аграрного виробництва	4
5.	Діджиталізація виробничих процесів у агробізнесі	4
6.	Підвищення якості та безпечності продуктів харчування	4

7.	Розвиток агробізнесу в країнах світу	4
8.	Сучасні підходи до фінансування інвестиційних проектів у аграрному секторі	4

5. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

5. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6. Контрольні питання та комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань аспірантами

1. Суть інновацій та інноваційного розвитку в агробізнесі
2. Особливості формування міжнародного агробізнесу
3. Необхідність адаптації агробізнесу до змін клімату
4. Національна продовольча безпека та її захист
5. Резерви підвищення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції
6. Нетрадиційні підходи до аграрного виробництва
7. Особливості формування попиту на продукти харчування
8. Географічні особливості формування обсягів попиту на продукти харчування
9. Доступність та цінність продуктів харчування для споживачів
10. Купівельна спроможність споживачів
11. Сучасні зміни типових раціонів харчування
12. Інноваційні підходи до виробництва продуктів харчування
13. Суть доданої вартості як економічної категорії
14. Складові компоненти доданої вартості в аграрному секторі економіки
15. Необхідність поглиблення доданої вартості сільськогосподарської продукції
16. Шляхи формування доданої вартості суб'єктами агробізнесу
17. Економічні та соціальні наслідки поглиблення доданої вартості
18. Екологізація аграрного виробництва
19. Зміни клімату: шляхи та методи реагування на них
20. Адаптація виробничих процесів в умовах змін клімату.
21. Обмеженість та доступність виробничих ресурсів для аграрного виробництва
22. Розвиток «Зеленого курсу» та його наслідки для України
23. Поглиблене використання відходів від виробництва продуктів харчування
24. Автоматизація виробничих процесів в агробізнесу
25. Інформаційні рішення для управління виробництвом сільськогосподарської продукції.
26. Застосування смарт технологій в агробізнесі

27. Інноваційні підходи до організації аграрного виробництва
28. Якість та безпечність сільськогосподарської продукції як елемент конкурентних переваг
29. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації продуктів харчування
30. НАССР як основа безпечності сільськогосподарської продукції
31. Поширення органічного виробництва в різних країнах світу
32. Підвищення попиту на органічну продукцію
33. Особливості розвитку агробізнесу в розвинених країнах світу.
34. Сімейна ферма як фундамент аграрного розвитку
35. Глобалізація агробізнесу
36. Міжнародні транснаціональні корпорації в аграрному секторі економіки
37. Єдина сільськогосподарська політика країн Європейського Союзу
38. «Зелена революція» у світі
39. Регіональні програми розвитку агробізнесу
40. Залучення фінансових ресурсів в розвиток агробізнесу
41. Особливості фінансування інвестиційних проектів в агробізнесу
42. Проектне фінансування для проектів суб'єктів підприємництва в аграрному секторі
43. Економічні підходи до оцінки інвестиційних проектів в агробізнесі
44. Державний вплив на розвиток фінансування інвестиційних проектів агробізнесу
45. Міжнародні фінансові установи та програми розвитку агробізнесу
46. Проблемні питання фінансування інвестиційних проектів агробізнесу
47. Необхідність залучення довготривалого фінансування для проектів агробізнесу
48. Сучасні підходи банківських установ до фінансування аграрних проектів
49. Контроль за імплементацією інвестиційних проектів в аграрній сфері
50. Окупність інвестицій в проектах суб'єктів підприємництва

Тести для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Вкажіть основні етапи формування доданої вартості

1	Виробництво сировини
2	Переробка сировини
3	Виробництво готової продукції
4	торгівля
5	Всі відповіді правильні
6	Правильної відповіді немає

2. Який вид виробничої діяльності зазнає найбільш негативного впливу на збільшення парникових викидів

1	Вирощування сільськогосподарських культур
2	Застосування хімічних речовин
3	Утримання ВРХ
4	Переробка сільськогосподарської сировини

3. Які характерні ознаки одноосібного володіння

1	низькі витрати
2	значні можливості розвитку бізнесу за рахунок іноземних інвестицій
3	проведення складних наукових досліджень та розробка нових методів управління
4	прибуток розподіляється між учасниками

4. На якому етапі формується найбільша частка прибутку

1	виробництво
2	переробка
3	зберігання
4	торгівля

5. Який основні критерії формування попиту на продукти харчування

1	харчова цінність
2	доступність продукції
3	якість продукції
4	вартість

6. До одноосібного володіння не відносять

1	сімейне підприємство
2	приватне товариство
3	фізична особа-підприємець
4	товариство з обмеженою відповідальністю

7. Вищим органом товариства з обмеженою відповідальністю є

1	наглядова рада
2	спостережна рада
3	збори учасників (засновників)
4	ревізійна комісія

8. Підприємство в якому всі учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність усім своїм майном називається

1	приватне підприємство
2	спільне товариство
3	повне товариство
4	товариство з додатковою відповідальністю

9. Господарюючий суб'єкт ринкових відносин в якому учасники зобов'язані виконувати трудову діяльність називається виробничий ...

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

10. Що не включається для розрахунку доданої вартості в агробізнесі

1	прибуток
2	заробітна плата
3	амортизація
4	орендна плата

11. Як визначається маржинальний дохід

1	прибуток – виробничі витрати
2	виручка – повні витрати
3	амортизація + прибуток
4	виручка – змінні витрати

12. Які основні критерії проектного інвестування

1	прибутковість
2	довгостроковість
3	покриття зобов'язань плановою виручкою
4	ризиковість

13. Добровільне договірне об'єднання підприємств, які об'єднали частини своїх матеріальних та фінансових ресурсів з метою вирішення спільних виробничих завдань - це

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

14. Які характерні ознаки корпорацій

1	низькі виробничі витрати
2	широкі можливості отримання кредиту
3	Залучення додаткових коштів шляхом випуску цінних паперів (акцій)
4	прибуток розподіляється між учасниками

16. Де проводиться державна реєстрація підприємницької діяльності

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

17. Що не включається для розрахунку доданої вартості в агробізнесі

1	прибуток
2	заробітна плата
3	амортизація
4	орендна плата

18. Засновники створюють товариство з обмеженою відповідальністю і частки вносять майном на 20000 грн, 50000 грн і 30000 грн. Яку мінімально

необхідну суму необхідно внести в статутний фонд для реєстрації підприємства

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

19. Система „єдиного вікна” полегшує та прискорює

1	відкриття банківського рахунку
2	підготовку та розробку статуту
3	державну реєстрацію
4	формування статутного фонду

20. Три засновники створюють товариство з обмеженою відповідальністю. Плановий статутний фонд складає 60000 грн. Засновники вносять власні частки грошовими коштами. Яку суму необхідно внести в статутний фонд для реєстрації підприємства

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

21. Головною метою складання бізнес-плану є

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

22. В якому розділі бізнес-плану розраховується необхідна сума інвестицій

1	фінансовий план
2	оцінка ризиків
3	опис продукції підприємства
4	титольний аркуш

23. Назвіть основний розділ бізнес-плану

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

24. Які основні критерії оцінки інвестиційного проекту

1	Рентабельність
2	Швидкість окупності
3	Обсяг грошових коштів
4	Чисельність найманих працівників

25. Різниця між виручкою та змінними витратами - це

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. При сплаті ПДВ при покупці трактора у фермера виникає

1	податковий кредит
2	штрафні санкції
3	податкова відповідальність
4	податковий тягар

27. Мито, що нараховується у відсотках до митної вартості товарів, називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

28. Вартість борони становить 30000 грн (включаючи ПДВ). Розрахуйте суму ПДВ, яка сплачується фермером при купівлі

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

29. Хто проводить сертифікацію продукції

1	покупець
2	продавець
3	Виробник
4	трейдер

30. Які витрати не змінюються через зміни обсягу виробництва

1	прямі
2	постійні
3	мінні
4	операційні

7. Методи навчання.

При вивченні дисципліни використовуються методи інтерактивного навчання (розбір конкретних ситуацій методом case - study, рольові та ділові ігри, робота у малих групах, тренувальні завдання, практичні вправи, тести та т.п.).

Для досягнення поставленої мети вивчення дисципліни також використовуються наступні методи: історичний – при узагальненні поглядів представників різних наукових шкіл; абстрактно-логічний – при постановці мети і завдань дослідження, розробці наукової гіпотези; монографічний – при вивченні літературних джерел, законодавчих чи інших нормативно-правових актів; структурно-функціональний – для аналізу змін, що відбуваються в управлінні агробізнесом; логіко-семантичний – при уточненні й систематизації структурних елементів механізму інноваційного розвитку агробізнесу із врахуванням об'єктивних закономірностей та специфічних особливостей розвитку галузі; економіко-статистичний – для аналізу основних техніко-економічних показників сучасного стану виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів харчування.

8. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамен та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 29 травня 2020 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої

освіти ступеня доктор філософії є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджуються відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму, результату експерименту, що можна оцінити чисельно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо.

Засвоєння аспірантом програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен (далі – *екзамен*) – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік (далі – *залік*) – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік – це форма контролю, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння аспірантом програми навчальної дисципліни, педагогічної практики.

Аспіранти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими програмами дисциплін.

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в **Національному університеті біоресурсів і природокористування України**», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 29.05.2020 р., протокол №10.

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$$

Таблиця 1.

Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Рекомендована література

Основна

1. Васильєв О. В., Німкович А. І. Вплив інновацій на формування доданої вартості в економіці. Соціальна економіка. 2015. № 2. С. 5-10. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/se_2015_2_3.

2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Ефективність інвестиційного проекту створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства. *Економіка АПК*. 2015. № 5. С. 55.

3. Коваленко О. В. Додана вартість у контексті національної продовольчої безпеки. *Економіка та держава*. 2015. № 4. С. 98-102. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_4_24.

4. Ковальська Л., Кривовязок І. Підприємництво і торгівля: навч. посібник. Київ: Кондор, 2018. 620 с.

5. Муляр О. Д. Еволюція теорії інновацій та її розвиток в аграрній сфері виробництва. *Вісник ЖНАЕУ*. 2011. № 2. С. 50-61. Сичевський М. П., Коваленко О. В. Чинники інноваційної конкурентоспроможності харчової промисловості в контексті глобалізації. *Економіка АПК*. 2016. № 11. С. 60-67.

6. Формування глобального і регіонального ринків сільськогосподарської сировини та продовольства : монографія / [Ю. О. Лупенко, М. І. Пугачов, Б. В. Духницький та ін.] ; за ред. Ю. О. Лупенка, М. І. Пугачова. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2015. 320 с.

7. Шпикуляк О. Г., Грицаєнко М. І. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 424 с.

Допоміжна

1. Состояние рынков сельскохозяйственной продукции. Торговля сельскохозяйственной продукцией, изменение климата и продовольственная безопасность. Рим: ФАО. 2018. URL : <http://www.fao.org/3/I9542RU/i9542ru.pdf>.

2. Долгошея Н. О. Організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки. Вісник ЖДТУ. Сер. Економічні науки. 2011. № 1(55). С. 192—195.

3. Духницький Б.В. Тенденції споживання харчових продуктів у світі. Економіка АПК. 2020. №4. С. 104

4. Захарчук О.В. Розвиток експорту агропродовольчої продукції в Україні. Економіка АПК. 2021. №1. С. 28

5. Козак О.А. Розвиток світового виробництва та торгівлі молочними продуктами. Економіка АПК. 2020. №2. С. 84-92.

6. Кравчук І. І., Кравчук І. А. Концептуальні підходи до формування доданої вартості в аграрному секторі економіки. Ефективна економіка. 2018. № 8. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6479> (дата звернення: 17.02.2021).

7. Нечипоренко О. М. Трансформації системи управління у зрошуваному землеробстві : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2018. 392 с.

8. Нечипоренко О.М. Управління ризиками глобальних змін клімату в агропромисловому комплексі України. Економіка АПК. 2020. № 4. С. 6-16.

9. Римар О. Г., Мазуркевич І. О. Проблеми та перспективи розвитку харчової промисловості України. Економіка та держава. 2021. № 3. С.66-70.

10. Седікова І. О., Дьяченко Ю. В. Шляхи зниження продовольчих втрат та харчових відходів. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. Вип. 4. С. 98-104.

11. Сичевський М. П. Глобальна продовольча безпека та місце України в її досягненні. Економіка АПК. 2019. № 1. С. 6-17.

12. Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року. Міністерство енергетики та захисту довкілля – офіційний портал. URL : https://menr.gov.ua/files/docs/Proekt/LEDS_ua_last.pdf.

13. Шаповал Б.С. Поточний стан світового ринку продовольства та харчової індустрії та місце України на ньому. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія „Економічні науки”. 2020 р. № 4. Т. 2. С.27-36.

11. Інформаційні ресурси

1. URL : <http://rada.gov.ua/>

2. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>

3. URL : <http://www.dazru.gov.ua/terra/control/uk/index>
4. URL : <http://wto.org/>
5. URL : http://www.fao.org/index_en.htm
6. URL : <http://www.usda.gov/wps/portal/usda/usdahome>
7. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. URL : <http://www.proagro.com.ua>
9. URL : <https://www.apd-ukraine.de>
10. URL : www.agroua.net
11. URL : www.agribusiness.kiev.ua
12. URL : www.agroua.net
13. URL : www.agrobiznes.com.ua
14. URL : www.agro-business.com.ua
15. URL : www.agrobiz.com.ua
16. URL : www.apkforum.com
17. URL : www.apk-invest.com.ua
18. URL : www.lol.org.ua
19. URL : www.ukragroconsult.com
20. URL : www.apk-inform.com
21. URL : www.agrosector.com.ua
22. URL : www.agroconf.org
23. URL : www.apkonline.com.ua
24. URL : www.ec.europa.eu/eurostat